

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ
МАГИСТРАТУРА БЎЛИМИ

Кўлёзма хуқуқида

УДК : 334.75:33M(575.1)

ҚУДРАТОВ ХУМОЙИДДИН ОДИЛОВИЧ

**КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК
СУБЪЕКТЛАРИНИ ЭКСПОРТ ВА ИМПОРТ ОРҚАЛИ
ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ ВА РИВОЖЛАНТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ**

(АТБ “Халқ банки” маълумотлари асосида)

5A230102 - Иқтисодиёт (реал сектор)

Магистр

академик даражасини олиш учун ёзилган

ДИССЕРТАЦИЯ

Илмий раҳбар:

и.ф.н., доц. Т.Акромов

Тошкент – 2018

Диссертация ишида қуйидаги асосий масалалар ҳал этилади: кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспорт ва импорт имкониятларини кенгайтириш ҳамда самарадорлигини оширишнинг назарий ва услубий асосларини тадқик этиш; кичик бизнесда экспорт ва импорт фаолиятини талил қилиш ва экспортни ривожлантириш стратегиясини ишлаб чиқиш; экспортни ривожлантишда инновацион маркетинг тизимидан самарали фойдаланиш масалалари ўрганилган. Тадқиқотлар жараёнида ишлаб чиқилган илмий ва амалий тавсияларнинг амалиётда кўлланилиши айнан кичик бизнесни такомилашувига ёрдам беради.

The following major issues in the dissertational work are solved: - study of theoretical and methodological foundations of expansion and increase of export and import opportunities of small business and private entrepreneurship entities; analysis of export and import activity in the domestic business, development of export development strategies, effective use of innovation marketing system in export development. The practical application of scientific and practical recommendations in the research process will help to improve the small business.

Магистрлик диссертация иши “Саноат иқтисодиёти” кафедрасида дастлабки ҳимоядан ўтган. 14 - сонли баённома «16 » 05 2018 й.

Илмий раҳбар: и.ф.н., доцент Т.Акромов

15.05.18
имзо сана

Магистр: Кудратов X

12.05.18
имзо сана

- “Ҳимояга тавсия этилади”

“Саноат иқтисодиёти” кафедраси

мудири, доц. И.Хотамов

“15” май 2018 йил

Ҳимоя 2018 йил “21” шарб соат 14⁰⁰ да Тошкент давлат иқтисодиёт университетида бўлиб ўтади.

МУНДАРИЖА

КИРИШ.....	3
I БОБ. КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК ФАОЛИЯТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ НАЗАРИЙ ВА УСЛУБИЙ АСОСЛАРИ.....	10
1.1. Миллий иқтисодиётда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликнинг тутган ўрни ва аҳамияти.....	10
1.2. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини пул-кредит ва молиявий қўллаб-куватлашнинг услугбий асослари.....	17
1.3. Мамлакатни ривожлантиришда экспорт ва импортни тутган ўрни ва ҳозирги ҳолати.....	29
Биринчи боб бўйича хulosा.....	37
II БОБ. ИҚТИСОДИЁТДА КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИ ЭКСПОРТ ВА ИМПОРТ ФАОЛИЯТИНИНГ ТАҲЛИЛИ.....	40
2.1. Ўзбекистонда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектлари экспорт ва импорт салохиятининг умумий таҳлили.....	40
2.2. Тошкент вилояти АТ Халқ банкининг кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларини кредитлашнинг таҳлилилий қисми сифатида.....	47
2.3. Ўзбекистонда ҳудудий экспорт Дастурлари доирасидаги вазифаларни бажарилишининг ҳозирги ҳолати таҳлили.....	58
Иккинчи боб бўйича хulosा.....	63
III БОБ. ЎЗБЕКИСТОНДА КИЧИК БИЗНЕС ВА ХУСУСИЙ ТАДБИРКОРЛИК СУБЪЕКТЛАРИ ЭКСПОРТИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ СТРАТЕГИЯСИ.....	67
3.1. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик субъектларининг экспорт ва импорт салохиятини ошириш имкониятлари.....	67
3.2. Ўзбекистонда экспорт ҳажмини жадал оширишда инновацион маркетингдан фойдаланиш истиқболлари.....	75
Учинчи боб бўйича хulosা	87
ХУЛОСА	90
АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ.....	92

КИРИШ

Магистрлик диссертация мавзусининг долзарбилиги.

Мамлакатимизни ижтимоий-иктисодий ривожлантириш ва амалга оширилаётган кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик дастурининг энг муҳим устувор йўналишларидан бири янги иш ўринларини ташкил этиш, аҳолининг даромадлари ва фаровонлигини оширишда тобора муҳим ўрин тутаётган хизматлар кўрсатиш ва сервис соҳаси, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни жадал ривожлантиришга қаратилмоқда.

Мамлакатимиз Президенти Ш. М. Мирзиёев таъкидлаганидек, - “Бизнинг бош вазифамиз - тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш учун энг қулай шарт-шароитлар яратишни таъминлашдир. Бизнес билан шуғулланаётган ҳар бир кишида давлат томонидан қўллаб-куватланишига қатъий ишонч бўлиши шарт. Одамлар бизнес билан шуғулланишдан манфаатдор бўлиши зарур”.¹

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни ҳар томонлама қўллаб-куватлаш ва рағбатлантириш, уларнинг фаолияти учун қулай муҳит яратиш борасида амалга оширилаётган тадбирлар 2017 йилнинг январь-декабрида 38,2 мингдан ортиқ кичик бизнес субъектлари ташкил этилди.

2018 йил 1 январь ҳолатига республикамизда фаолият кўрсатаётган кичик бизнес субъектлари сони (дехқон ва фермер хўжаликларидан ташқари) 229666 тани ташкил этди ва шунингдек, ҳар 1000 нафар аҳолиги тўғри келадиган кичик бизнес субъектлари сони 12,2 бирликни ташкил этади ёки ўтган йилга нисбатан 107,0 % га тенг бўлди².

Ҳозирги вақтда мамлакатимиз миллий иқтисодиётини модернизация қилишда кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик муҳим роль ўйнашини қуидаги маълумотлар далолат беради.

¹Мирзиёев Ш. Буюк келажагимизни мард ва олижаноб халқимиз билан бирга курамиз. – Тошкент: «Ўзбекистон» НМИУ, 2017.

² Ўзбекистон Республикаси Давлат статистика қўмитасининг статистик ахборотномаси – Тошкент: 2018.